

Minister van Buitenlandse Zaken (Beyen) en minister zonder portefeuille (Luns) aan hoge commissaris te Djakarta (Van Bylandt), 14 sept. 1953

1. Heden bezochten Loudon en Schepers, directeuren van de BPM, Luns in verband met de kwestie der teruggave van de Noord-Sumatraanse olievelden aan de BPM. Aanleiding tot dit bezoek was de U bekende recente persberichten inzake plannen tot oprichting van een Japans-Indonesische oliemaatschappij ter exploitatie van Noord-Sumatraanse olievelden. Zij verzochten in verband hiermede bij de Indonesische regering mondeling informaties te willen doen inwinnen omtrent haar voornemens terzake.

2. Hoewel U in Uw recent gesprek met Ali Sastroamidjojo (Uw 524) deze kwestie reeds aanroerde en daarbij van deze een weinig zeggende mededeling ten antwoord ontving, zijn wij van mening, dat er goede grond is voor een formeel verzoek om inlichtingen. Wij verzoeken U derhalve de Indonesische regering officieel mondeling met achterlating aide-mémoire inlichting te vragen omtrent de voornemens met betrekking tot de aan de BPM toebehorende concessies op Noord-Sumatraanse olievelden. Als aanleiding tot dit verzoek ware te vermelden het in de regeringsverklaring ten aanzien van deze kwestie gezegde. Tevens ware te memoreren, dat de BPM op grond van algemeen aanvaarde beginselen van het volkenrecht, bevestigd in artikel 1 der Finec, na de S.O. rechthebbende is gebleven op de door Nederlands-Indonesische regering aan haar verleende concessies op meergenoemde velden, en dat de Nederlandse regering ervan uitgaat dat de RI deze rechten niet zal negeren.

3. Loudon en Schepers deelden mede, zich met een overeenkomstig verzoek tot de Britse regering te zullen wenden. Zij hopen dat van die zijde een stap analoog aan de Uwe bij de Indonesische regering zal worden gedaan. Dezerzijds wordt te Londen geïnformeerd naar de door de Britse regering terzake te volgen gedragslijn met aanbeveling tot een overeenkomstige stap. Ook Uwerzijds zou reeds contact kunnen worden opgenomen met Uw Britse ambtgenoot.

Het komt mij aanbevelenswaardig voor de inhoud van Uw en een eventuele Britse stap zoveel mogelijk te coördineren. In verband hiermede verzoek ik U met de overhandiging van Uw aide-mémoire te wachten, totdat U kennis zal hebben genomen van de Britse reactie.

4. Washington werd ingelicht met verzoek het State Department ter gelegener tijd op de hoogte te brengen van de situatie. Aan Reuchlin verzochten wij bericht omtrent eventueel bestaande Japanse voornemens ten opzichte van hulpverlening aan Indonesië in de olie-industrie.

5. Tenslotte volgen hier de hoofdpunten van de aide-mémoire, die Loudon en Schepers overhandigden.

De BPM heeft onophoudelijk gestreefd naar herstel in de uitoefening van haar rechten op de Noord-Sumatraanse olievelden. Daartoe heeft zij betogen tot Indonesische regering gericht, die echter geen indicatie gaf inzake gevraagd herstel.

Tot nog toe had BPM desalniettemin verwachting, dat zij spoedig volledig in haar rechten zou worden hersteld, doch door regeringsverklaring in het Parlement is deze verwachting niet langer gewettigd. Sastroamidjojo deelde ook mede, dat aandacht zal worden besteed aan verbetering van gevolgde werkmethodes op deze velden door middel van duidelijk omschreven beheer hiervan. Hiermede moet in verband worden gebracht, dat men doende is op korte termijn Indonesische oliemaatschappij op te richten waarvan kapitaal in handen van Indonesische staat zal zijn en dat volgens persberichten Japanse Ishiwar Industries Company voornemens is om gecombineerd Indonesisch-Japans plan te bespreken met doel oprichting van Japans-Indonesische maatschappij ter exploitatie van Noord-Sumatraanse olievelden, raffinage en verkoop.

Gevreesd wordt dat Indonesische regering uitoefening van aan BPM toekomende rechten door deze nieuwe maatschappij(en) zal doen geschieden. Hierdoor zou situatie ontstaan, waardoor mogelijkheid, dat BPM alsnog in uitoefening van rechten wordt hersteld in feite komen te vervallen. Ongeacht voornemens van Indonesische regering is het voor BPM van essentieel belang tot uitoefening van haar rechten op genoemde olieterreinen te worden toegelaten. De houding van Indonesische regering inzake Noord-Sumatraanse olievelden zal voor BPM en voor buitenlands kapitaal in het algemeen toetssteen zijn voor bereidheid tot verrichten van nieuwe investeringen. Aldus aide-mémoire.